



Savo-Pielisen jätelautakunta

Aika 30.05.2024 klo 15:00 -

Paikka Valtuustotalo, lautakuntien kokoushuone (Suokatu 42) sekä Teams

Lisätietoja

Käsiteltävät asiat

Asia	Otsikko	Sivu
1	Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus	3
2	Pöytäkirjantarkastajat	4
3	Jätelautakunnan kokouspäivät syyskaudella 2024	5
4	Selvitys jätteenkuljetusten toimivuudesta poikkeavissa olosuhteissa	6
5	Kunnallisten jätehuoltomääräysten muuttaminen	12
6	Tiedonannot 30.5.2024	22



Osallistujat

	Nimi	Tehtävä	
Läsnä	Eskelinen Tuomo	puheenjohtaja	
	Piironen Martti	varapuheenjohtaja	
	Eloranta Eero	jäsen	
	Hotti Anu	jäsen	
	Kaija Merja	jäsen	
	Leskinen Laila	jäsen	
	Pietikäinen Liisa	jäsen	
	Sottinen Herkko	jäsen	
	Suvivirta Satu	jäsen	
	Tuovinen Timo	jäsen	
	Viljakainen Kaija	jäsen	
	Saija Pöntinen	esittelijä	
	Kaartinen Tiina	kaupunginhallituksen edustaja	
	Hanna Kisonen	muu osallistuja	
	Mari Karttunen	pöytäkirjanpitäjä	
	Malinen Aki	muu osallistuja	logistiikkainsinööri, Jätekuikko Oy



1 Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Savo-Pielisen jätelautakunta 30.05.2024

Esittelijä Puheenjohtaja

Päätösehdotus Kokous todetaan laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Päätös



2

Pöytäkirjantarkastajat

Savo-Pielisen jätelautakunta 30.05.2024

Esittelijä ympäristöpäällikkö Saija Pöntinen

Päätösehdotus Valitaan pöytäkirjantarkastajat. Vuorossa ovat jäsenet Liisa Pietikäinen ja Martti Piironen.

Päätös

**3****Jätelautakunnan kokouspäivät syyskaudella 2024**

Savo-Pielisen jätelautakunta 30.05.2024
3708/00.01.02/2024

Valmistelijat / lisätiedot:
Saija Pöntinen, puh. 044 718 5066
etunimi.sukunimi@kuopio.fi

Päätösehdotus

ympäristöpäällikkö Saija Pöntinen

Jätelautakunnan kokousajankohdat syyskaudella 2024 ovat torstai 3.10. ja torstai 28.11. Kokoukset järjestetään lähtökohtaisesti Kuopiossa. Tarvittaessa kokoukseen järjestetään etäosallistumismahdollisuus.

Mikäli asioiden käsittelytilanne sitä vaatii, on kokousta mahdollista siirtää. Jos lautakunnassa käsiteltäviä päätösasioita ei ole, on kokous mahdollista perua. Tarvittaessa voidaan pitää ylimääräisiä kokouksia. Esittelijä ilmoittaa kokousmuutoksista lautakunnan jäsenille puheenjohtajaa kuultuaan.

Päätös**Selostus**

Kuopion kaupungin hallintosäännön 131 §:n mukaisesti toimiten päättää kokouksensa ajan ja paikan. Savo-Pielisen jätelautakunta on toimintavuosinaan pitänyt 3–5 kokousta vuodessa.

Syyskaudelle 2024 on arvioitu tarvittavan aikaisempien vuosien tapaan kaksi kokousta. Kokousmäärään tai kokousajankohtiin voidaan tehdä perustelluista syistä muutoksia. Oikein mitoitettulla kokousmäärällä varmistetaan lautakuntatoiminnan taloudellisuus ja tehokkuus.

Liitteet

**4****Selvitys jätteenkuljetusten toimivuudesta poikkeavissa olosuhteissa**

Savo-Pielisen jätelautakunta 30.05.2024
2094/14.06/2024

Valmistelijat / lisätiedot:
Hanna Kisonen, puh. 044 718 5667
etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

Päätösehdotus ympäristöpäällikkö Saija Pöntinen

Jätelautakunta merkitsee selvityksen tiedoksi.

Päätös**Selostus**

Alueellista jätehuoltoviranomaista on lähestynyt maaliskuussa 2024 Kuopion kaupungissa sijaitsevan asuinkiinteistön haltijat ja tehneet jätteenkuljetuksiin liittyvän kantelun. Kyseisen kiinteistön osalta jätteenkuljetuksissa on esiintynyt haasteita vuoden 2024 alkupuolella, jolloin jäteastia on jäänyt ensin tyhjentämättä kuljetusalan lakon vuoksi ja tämän jälkeen kiinteistölle johtavan tien huonon kunnan vuoksi. Kantelussa pyydettiin, että monijäseninen toimija tutkisi jätehuollon toimivuutta paitsi kyseisen kiinteistön osalta niin myös kokonaisuutena.

Kanteluun on vastattu kyseessä olevan kiinteistön osalta kiinteistön haltijoille maaliskuussa 2024. Tässä selvityksessä tarkastellaan koko toimialueen kattavasti poikkeuksellisten olosuhteiden, kuten lakon tai haastavien sääolosuhteiden vaikutusta alueen jätteenkuljetuksiin ja jätehuollon toimivuuteen. Jäteyhtiö Jätekkukko ja jätehuoltoviranomainen ovat saaneet poikkeuksellisen paljon yhteydenottoja jäteastiatyhjennyksiin liittyen talvikautena 2023–2024, ja näistä yhteydenotoista merkittävä osa liittyy talviolosuhteiden aiheuttamiin haasteisiin jäteastioiden tyhjennyksessä.

Vastuut jätehuollon järjestämisessä ja jätehuollon ohjaus

Kunnan tehtävänä on järjestää asumisessa syntyvän ja muun jätelain 32 §:ssä tarkoitetun yhdyskuntajätteen jätehuolto. Kunnan tehtävät jätehuollossa jakautuvat jätehuollon järjestämiseen liittyviin lakisääteisiin palvelutehtäviin, kunnallisen jätelaitoksen omistajaohjaukseen, jätehuollon järjestämiseen liittyviin viranomaistehtäviin sekä jätehuollon valvontaviranomaisen tehtäviin.

Kunnalla on vastuu sille kuuluvien jätehuoltotehtävien järjestämisestä, mutta se voi siirtää jätehuollon palvelutehtävät eli käytännön toteuttamisen kuntien tätä tarkoitusta varten perustamalle ja yhdessä omistamalle yhtiölle. Jäteyhtiö Jätekkukko on 15 kunnan omistama palveluyhtiö, joka tuottaa toimialueellaan kaikki



asuinkiinteistöjen päivittäiseen jätehuoltoon liittyvät palvelut, kuten kiinteistöittäisen jätteenkuljetuksen. Toimialueella urakoi tällä hetkellä kunnan lukuun kiinteistöittäisiä jätteenkuljetuksia pakkaavalla jäteautolla kolme kuljetusyritystä; Lassila & Tikanoja Oyj, Verdis Oy sekä TKL Kuljetus Oy.

Jätelaki asettaa yleiset laatuvaatimukset jätteenkuljetukselle, vastaanottoaikojen riittävyydelle ja saavutettavuudelle, etusijajärjestyksen toteuttamiselle, palveluiden mitoitukselle ja tiedotuksen riittävyydelle. Lisäksi kunnallisissa jätehuoltomääräyksissä annetaan jätelainsäädäntöä täydentäviä ja tarkentavia määräyksiä, jotka koskevat esimerkiksi jätteiden lajittelua, keräämistä, ja kuljettamista. Alueen jätehuoltoviranomainen, Savo-Pielisen jätelautakunta, seuraa jätehuollon toteuttamista ja jätehuoltomääräysten noudattamista alueellaan. Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen puolestaan valvoo, että jätehuolto järjestetään alueella jätelain ja jätehuoltomääräysten mukaisesti.

Jätehuollon kehittämistä ja toteuttamista ohjaa alueella myös kuntien jätepoliittinen ohjelma ja jätehuollon palvelutaso. Nämä luovat jätehuollolle raamit, joiden puitteissa Jätekkukko järjestää alueen jätehuoltopalvelut. Kunnat voivat omistajaohjauksellaan vaikuttaa yhtiön toimintaan ja siihen, että Jätekkukko toteuttaa jätehuoltoa jätepoliittisessa ohjelmassa linjatun mukaisesti.

Kiinteistöittäinen jätteenkuljetus

Kiinteistöittäistä keräystä pidetään jätehuoltoon liittymisessä lähtökohtana ja noin 59 000 vakituista ja vapaa-ajan asuntoa onkin liittynyt jätehuoltoon kiinteistöittäisesti eli omalla tai naapurien yhteisellä jäteastialla (tilanne 1.1.2024). Ympäri vuoden tyhjennyksessä olevia kiinteistökohtaisia jäteastioita on noin 30 500 ja kesäaikana (1.5.–30.9.) tyhjennyksessä olevia jäteastioita noin 3 600 kappaletta. Jätekimpoissa on osakkaana noin 12 000 vakituista asuntoa ja noin 12 500 vapaa-ajan asuntoa.

Toimialueella tehdään vuosittain noin 1,8 miljoonaa jäteastian tyhjennystä, joista sekajäteastian tyhjennyksiä on noin 1,3 miljoonaa. Savo-Pielisen jätelautakunta on määrittellyt sekajätteen kiinteistöittäisen kuljetusalueen, jolla jätteenkuljetuksille on ympäri vuoden hyvät olosuhteet. Sekajätteen kuljetusalueeseen kuuluvat kaikki valtion ja kunnan ylläpitämät tiet ja kadut sekä Savo-Pielisen jätelautakunnan erikseen päättämät hyväkuntoiset yksityistiet tietyin rajauksin. Savo-Pielisen jätelautakunnan ja Jätekkukon toimialue on hyvin laaja ja haja-asutusalueen osuus on huomattava. Tiestöstä merkittävä osa on yksityisteitä, joilla kunnossapidon taso on etenkin talviaikaan hyvin vaihteleva. Nämä olosuhteet ovat kuljetusten näkökulmasta haasteelliset verrattuna alueisiin, joissa asutus on taajamavaltaista.

Jäteastia voi olla tyhjennyksessä myös sekajätteen kiinteistöittäisen kuljetusalueen ulkopuolella silloin, kun kulkuyhteys kiinteistön keräyspaikalle on kantava ja esteetön eli jätteenkuljetus on mahdollista hoitaa jäteautolla. Kun jäteastia tyhjenetään kiinteistöittäisen jätteenkuljetuksen ulkopuoliselta alueelta, peritään jätetaksan mukainen lisämaksu normaalia hankalampien kuljetusolosuhteiden vuoksi. Jäteautonkuljettaja tekee tyhjennysajankohtana arvion siitä, onko keräyspaikalle johtavaa tietä turvallista ajaa tien kunto ja muut olosuhteet huomioiden. Kuljettaja on velvollinen jättämään tyhjennyksen tekemättä, jos tien



kunto on niin heikko tai olosuhteet muutoin niin haastavat, että tyhjennyksen suorittaminen voi aiheuttaa turvallisuusriskin.

Jätehuoltomääräyksissä on säännelty kiinteistöjen liittymisestä järjestettyyn jätehuoltoon, jos kiinteistöittäistä jätteenkuljetusta ei voida järjestää esimerkiksi hankalien tieolosuhteiden vuoksi. Tällöin kiinteistö on lähimmän aluekeräyspisteen käyttäjä.

Hukkanoudot ja talviolosuhteiden vaikutus jätteenkuljetuksiin

Kun jäteastia jää tyhjentämättä jäteautonkuljettajasta riippumattomasta syystä, tekee jäteautonkuljettaja hukkanoudosta sisäisen ilmoituksen perusteluineen jäteyhtiölle. Hukkanoudon syitä ovat mm. lukossa oleva portti, edessä oleva auto, astian sijaintiin liittyvät tilanteet (astiaa ei löydy) sekä sekaisin olevat jätelajit, jolloin astia on tyhjennettävä sekajätekuormaan. Talviaikaan runsas lumi, auraamattomat tai heikosti auratut tiet ja lumipolanteet sekä liukkaus ja hiekoittamattomuus vaikeuttavat jätteenkuljetuksia etenkin haja-asutusalueella. Lisäksi jäteastioiden jäätyminen aiheuttaa hukkanoutoja talviaikana.

Hukkanoutoja tehdään vuosittain lähes 10 000 kappaletta (noin 9400 vuonna 2023, sisältää eri hukkanoutokertoja samoilta kohteilta) ja hukkanoutojen määrä kaksinkertaistuu talvella kesäaikaan nähden. Koko toimialueella tehtiin talvikuukausina (marras-maaliskuu) noin 1200 hukkanoutoa kuukautta kohden. Sen sijaan vuonna 2023 kesäkuukausina (kesä-elokuu) tehtiin noin 650 hukkanoutoa kuukautta kohden. Kaikkiin toimialueella tehtäviin tyhjennyksiin nähden hukkanoutojen osuus on vain vajaa prosentti kaikista sekajäteastian tyhjennyksistä talviaikaan ja alle puoli prosenttia kesäaikaan.

Vuonna 2023 suoraan talviaikaisiin olosuhteisiin, kuten tien auraamattomuuteen ja liukkauteen sekä jäätyneisiin jäteastioihin liittyviä hukkanoutoja tehtiin noin 2200 kappaletta. Lisäksi tien huonolla kunnolla perusteltuja hukkanoutoja tehtiin vuoden aikana noin 550 kappaletta, joista kesäajalle ajoittuu noin 30 hukkanoutoa.

Hukkanoutojen määrä on kasvanut vuosina 2023 ja 2024 merkittävästi aiemmasta. Ajalla 1.11.–31.3. hukkanoutoja oli kaudella 2022–2023 noin 2600 vähemmän ja kaudella 2021–2022 noin 1700 vähemmän kuin kaudella 2023–2024. Talviajan hukkanoudot ovat näin ollen kasvaneet jopa 42 % aiemmasta. Myös kesäajalla tehdyt hukkanoudot ovat kasvaneet noin 25 %:lla kesäkaudesta 2022 kesäkauteen 2023.

Kuluva talvikausi oli kuljetusten näkökulmasta hyvin haasteellinen sääolosuhteiltaan, mutta hukkanoutojen määrän kasvua selittävät myös muut tekijät. Kuljetusurakoitsijat kiinnittävät nykyisin aiempaa enemmän huomiota turvallisuusnäkökohtiin ja keräyspaikan tai keräyspaikalle johtavan tien kuntoon liittyviä riskejä (esim. ojaan luisuminen, jumiin jääminen tai jäteauton vaurioituminen) arvioidaan tarkemmin. Keväällä 2023 laajalla urakka-alueella operoinut kuljetusyrittäjä lopetti toimintansa, ja kuljetusyrietykset, joille urakka-alueet siirtyivät, ovat olleet turvallisuusnäkökulmiin liittyvien ilmoitusten tekemisessä aiempaa urakoitsijaa aktiivisempia. Tämä voi osaltaan selittää sitä, miksi osa asiakkaista on kokenut jätteenkuljetuksissa olleen enemmän ongelmia talvikaudella 2023–2024 verrattuna aiempiin talviin.



Myös kuljetuskaluston koko on kasvanut, ja kuljetusurakoissa käytettävät jäteautot ovat nykyisin lähtökohtaisesti kolmiakselisia jäteautoja. Kolmiakseliseen autoon mahtuu enemmän jätteitä kuin kaksiakselisiin autoihin, jolloin sen painokin on suurempi. Jäteauto voi painaa täytenä jopa 30 tonnia, mikä vaatii tieltä hyvää kantavuutta.

Toimenpiteet hukkanoutoilmoituksen johdosta

Jäteyhtiö lähettää kuljettajan tekemän hukkanoutoilmoituksen perusteella asiakkaalle tiedon tyhjennyksen estymisestä ja seuraavasta tyhjennysajankohdasta. Haja-asutusalueella tyhjennystä ei käydy yrittämässä enää uudestaan kyseessä olevalla reitillä, vaan tyhjennys siirtyy seuraavaan rytmin mukaiseen ajankohtaan. Tieto lähetetään tekstiviestitse, jos asiakkaan puhelinnumero on tallennettu asiakaskortille. Tällöin tieto tyhjennyksen estymisestä saadaan lähetettyä asiakkaalle hyvin pian tapahtuma-ajankohdan jälkeen. Jos asiakkaan puhelinnumero ei ole tiedossa, lähetetään hukkanoutoilmoitus postitse.

Talviaikaan hukkanoutoilmoitusten käsittely voi ruuhkaantua ilmoitusten runsaasta määrästä johtuen ja tällöin postitse lähetettävien ilmoitusten viive voi olla jopa viikkoja. Näin pitkä viive tiedottamisessa vaikeuttaa asiakkaan mahdollisuuksia vaikuttaa keräyspaikan tai yksityistien kuntoon seuraavaa rytmin mukaista tyhjennystä varten. Jos tyhjennysväli on kaksi tai neljä viikkoa, ei asiakas ehdi välttämättä saada tietoa tyhjennyksen estymisestä ja sen syistä ennen uutta rytmin mukaista tyhjennysajankohtaa.

Sääolosuhteista johtuvat tilanteet, joissa astia jää kokonaan tyhjentämättä, ovat yleensä ohimeneviä ja astian tyhjentäminen onnistuu seuraavalla tyhjennyskerralla normaalisti. Jos kuitenkin olosuhteet ovat sekajätteen kuljetusalueen ulkopuolella toistuvasti sellaiset, ettei jäteastiaa saada tyhjennettyä kiinteistön keräyspaikasta, ei keräyspaikan katsota olevan jätehuoltomääräysten mukainen ja astia tulee siirtää isomman tai parempikuntoisen tien varteen tai vaihtoehtoisesti järjestää jätehuolto joko jätekimpan tai aluekeräyspisteen kautta. Jos jäteastia jää toistuvasti tyhjentämättä keräyspaikkaan tai keräyspaikalle johtavan yksityistien kuntoon liittyvän syyn vuoksi, kehottaa jätehuoltoviranomainen kiinteistön haltijaa siirtämään jäteastian ja päättää tarvittaessa kiinteistön haltijan kuulemisen jälkeen kiinteistön siirtämisestä aluekeräyspisteen käyttäjäksi.

Lakon vaikutukset jätteenkuljetuksiin

Vaihtelevien sääolosuhteiden lisäksi on myös muita poikkeavia tilanteita, jotka voivat heikentää jätteenkuljetusten toimivuutta väliaikaisesti. Laaja kuljetusalan lakko 1.-2.2.2024 vaikutti jätteenkuljetuksiin myös Jättekukon toimialueella ja vaikutukset kohdistuivat sekä haja-asutusalueisiin että taajamiin. Työtaistelun vuoksi kuorma-autoalan työehtosopimuksen soveltamisalalla ei tehty torstain 1.2.2024 klo 00.00 ja perjantain 2.2.2024 klo 24.00 välisenä aikana alkavia työvuoroja.

Jättekukon toimialueella lakolla oli vaikutusta kahden kuljetusurakoitsijan kuljetuksiin ja lakon vuoksi tyhjentämättä jäi tyhjennysrytmin mukaisena tyhjennyspäivänä yhteensä lähes 3500 jäteastiaa. Lakon vaikutukset kohdistuivat biojätteen ja pakkausjätteiden osalta koko toimialueeseen ja sekajätteen osalta läntiseen urakka-



alueeseen (Hiltulanlahti, Karttula, Tervo, Vesanto, Maaninka, Konnevesi, Rautalampi, Suonenjoki), Koillis-Savoon (Riistavesi, Vehmersalmi, Juankoski, Kaavi, Tuusniemi, Outokumpu), Siilinjärveen sekä Kuopion koilliseen alueeseen ja Kuopion keskeisen taajaman eteläiseen ja pohjoiseen alueeseen.

Pakkausjätteitä ja biojätteitä sekä Kuopion keskeisellä alueella sekajätteitä urakoiva kuljetusyritys ajoi kaikki viivästyneet jäteajot kiinni lakkoa seuraavalla viikolla. Toisella lakon piirissä olleella kuljetusyrityksellä ei ollut mahdollisuutta ajaa tekemättömiä jäteastian tyhjennyksiä kiinni, jolloin torstain 1.2. tai perjantain 2.2. sekajättereittien kohteet jäivät kokonaan välistä ja sekajäteastian tyhjennys siirtyi rytmin mukaisesti eteenpäin seuraavaan tyhjennysajankohtaan joko 1, 2, 4 tai 8 viikkoa. Lakkoviikon tyhjennys jäi kokonaan tekemättä 2300 kohteelta. Näiden kohteiden osalta mahdolliset ylimääräiset jätteet huomioitiin laskutuksessa niin, ettei irtojätteistä veloitettu lisäsäkkimaksuja.

Asiakastyytyväisyys ja tiedottamisen kehittäminen

Jätekkukko selvittää säännöllisesti asiakaskyselyin palvelunsa toimivuutta ja kehittää palveluja tulosten pohjalta. Keväällä 2023 tehdyn asiakastyytyväisyyskyselyn vastaajista 74 % oli järjestänyt vakituisen asunnon jätehuollon kiinteistökohtaisella jäteastialla ja 22 % naapurin kanssa yhteisellä jäteastialla. Tyytyväisyys jätteenkuljetuksiin ja kiinteistön jätehuoltoon oli laskenut hieman edellisestä kyselystä (v. 2020) ollen kuitenkin edelleen hyvin korkealla tasolla; 78 % vastaajista ilmoitti olevansa tyytyväinen jätehuoltoon ja 88 % koki jätekuljettajan hoitavan työnsä hyvin. Vastaajista kuitenkin vain 31 % ilmoitti asuinalueeseen haja-asutusalueen, jossa etenkin talviaikaiset sääolosuhteet aiheuttavat todennäköisemmin häiriöitä jätteenkuljetuksiin.

Asiakastyytyväisyyskyselyn vastausten perusteella asiakkaat ovat hyvin tyytyväisiä myös Jätekkukon asiakaspalveluun: asiakaspalveluun yhteydessä olleista vastaajista 89 % piti palvelua ystävällisenä ja 82 %:n mielestä palvelu oli ammattimaista. Myös tyytyväisyys asiakaspalveluun oli kuitenkin laskenut hieman vuoden 2020 kyselyn tuloksista.

Jätekkukko selvitti keväällä 2023 toteutetun asiakastyytyväisyyskyselyn yhteydessä asiakkaiden kokemuksia jätehuollon sujuvuudesta poikkeusaikana (helmi- ja maaliskuu 2023). Tällöin jätekuljetuksiin vaikutti laajan lakon lisäksi myös alueella urakoineen jätteenkuljetusyrityksen konkurssi. 73 % vastaajista koki, ettei jätekuljetusten häiriötilalla, kuten mahdollisilla viiveillä jäteastian tyhjennyksissä, ollut mitään vaikutusta arkeen ja 18 % vastaajista koki häiriötilan hankaloittaneen jätehuoltoa hieman. Sen sijaan vain noin puolet vastaajista oli sitä mieltä, että Jätekkukko viesti hyvin poikkeuksista jätehuollossa. Asiakkaita tiedotettiin lakon vaikutuksista Jätekkukon verkkosivuilla ja sosiaalisen median kanavilla sekä tekstiviestitse.

Myös Kiinteistöliitto Itä-Suomi on selvittänyt keväällä 2024 alueen taloyhtiöiden tyytyväisyyttä kunnan järjestämään jätteenkuljetukseen. Vastaajista noin 85 % arvioi kunnan onnistuneen jätekuljetusten järjestämisessä hyvin tai erittäin hyvin.

Jätekkukko kehittää parhaillaan jäteautonkuljettajien ilmoitusten käsittelyä sekä ilmoitusten johdosta asiakkaille tehtävää viestintää. Ilmoitusten käsittelyä on



tarkoitus tehostaa, ja asiakkaiden tiedottamista selkeyttää ja nopeuttaa. Jätekkuko on hankkimassa kaikkien kuljettajien käyttöön valokuvasevulluksen, jonka avulla kuljettaja voi ottaa hukkanoutotilannetta selventäviä valokuvia ilmoituksen tekemisen yhteydessä. Valokuvien kattava käyttöönsaanti selkeyttää hukkanoutotilanteiden tulkintaa jäteyhtiössä ja auttaa tiedottamaan kiinteistön haltijaa ymmärrettävästi ja ajantasaisesti. Kun hukkanoutotilanteiden tulkinta selkeytyy jäteyhtiössä, viesti saadaan nopeammin perille myös asiakkaalle.

Jotta asiakkaita voitaisiin neuvoa jatkossa aiempaa kattavammin erilaisissa hukkanoutotilanteissa, on jäteyhtiön asiakaspalvelun kanssa käyty läpi ohjeistusta hukkanoutotilanteisiin liittyen. Tarvittaessa asiakkaan tilannetta jatkoselvitetään tapauskohtaisesti Jätekkukon palvelutuotannossa. Lisäksi Jätekkuko selvittää mahdollisuutta tiedottaa yksityisteiden tiekuntia teiden talvikunnossapidosta jätekuljetusten näkökulmasta syksyllä ennen talvikautta 2024–2025, jotta kunnossapidossa osattaisiin huomioida paremmin jäteauton vaatimat olosuhteet ja hukkanoutotilanteet voitaisiin välttää.

Liitteet



5

Kunnallisten jätehuoltomääräysten muuttaminen

Savo-Pielisen jätelautakunta 30.05.2024
1887/14.06/2024

Valmistelijat / lisätiedot:

Saija Pöntinen, puh. 044 718 5066
etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

Päätösehdotus

ympäristöpäällikkö Saija Pöntinen

Jätelautakunta hyväksyy jätelain 91 §:n nojalla päivitettyt jätehuoltomääräykset sekä määräysten yleisen osan ja perustelut liitteiden mukaisesti. Velvoittaviksi jätehuoltomääräyksiksi hyväksytään ainoastaan varsinainen määräysosio.

Jätehuoltomääräykset astuvat päivitettyinä voimaan 1.10.2024 kuntalain 143 §:n mukaisesti, vaikka niiden hyväksymistä koskevaan päätökseen haettaisiin muutosta. Jätehuoltomääräykset ovat voimassa toistaiseksi, kunnes erikseen muuta päätetään. Päivitetyt jätehuoltomääräykset kumoavat voimaantullessaan jätelautakunnan hyväksymät edelliset jätehuoltomääräykset.

Tällä jätelautakunnan päätöksellä ei muuteta jätehuoltomääräyksiin liittyviä aluerajauksia (taajamien ja kierrätettävien jätteiden kuljetusalueen rajausta). Nämä aluerajaukset säilyvät lautakunnan aikaisemman päätöksen mukaisina.

Jätehuoltomääräykset annetaan yleisesti tiedoksi jätelain 92 §:n ja kuntalain 108 §:n mukaisesti pitämällä määräykset perusteluineen nähtävillä jätelautakunnan verkkosivuilla (www.jatelautakunta.fi) ja vastuukunnan eli Kuopion kaupungin verkkosivuilla ajalla 3.6.-10.7.2024. Kuulutus asiasta lähetetään myös muihin toimialueen kuntiin, jotka voivat julkaista sen omilla verkkosivuillaan. Jätelautakunnan verkkosivuilla määräykset ovat saatavilla myös nähtävilläpitoajan jälkeen. Päivitetyt jätehuoltomääräykset toimitetaan tiedoksi toimialueen kunnille, kuntien ympäristönsuojeluviranomaisille, ELY-keskuksille ja aluehallintovirastoille.

Päätös

Selostus

Jätelautakunta käsitteli päivitettyjen jätehuoltomääräysten luonnoksen kokouksessaan 21.3.2024. Määräysten päivitykset kohdistuvat erityisesti sääntelyyn siitä, miten kiinteistöt liitetään sekajätteen ja kierrätettävien jätteiden jätehuoltoon.

Kierrätettävien jätteiden keräysvelvoitteet ovat vähitellen laajentuneet niin tällä alueella kuin valtakunnallisestikin. Kun erilliskeräysvelvoitteiden laajentumisen toteuttamisesta on saatu kokemuksia, on todettu, että lukuisia kiinteistöjä jää tiedottamisesta ja jätehuoltoviranomaisen kehotuksista huolimatta osin tai kokonaan keräyksen ulkopuolelle. Jotta kiinteistöiltä saadaan jätelain ja



jätehuoltomääräysten mukaisesti keräykseen tehokkaasti kaikki vaadittavat jätelajit, määräyksiin on esitetty muutoksia siihen, miten velvoitteet toteutetaan. Mikäli kiinteistön haltija ei itse tilaa kiinteistölleen vaadittavia jäteastioita, Jätekkukko toimittaa ne lähtökohtaisesti ilman tilausta.

Muutos jätehuoltoon liittämistä koskevaan sääntelyyn koskee rivi- ja kerrostaloja sekä taajamissa sijaitsevia omakotitaloja ja paritaloja. Vapaa-ajan kiinteistöille ja haja-asutusalueilla sijaitseville asuinkiinteistöille jäteastioita ei toimiteta ilman tilausta, vaan nämä kiinteistöt liitetään entiseen tapaan Jätekkukon järjestämien aluekeräyspisteiden käyttäjiksi, jos muuta jätehuollon järjestämistapaa ei ilmoiteta.

Jätehuoltoon liittymistä koskevien säännöksiin lisäksi määräyksiin on esitetty vähäisiä tarkistuksia jäteastioita ja kompostointia koskevaan sääntelyä. Jätehuoltomääräysten perusteluja muutetaan vastaamaan uutta sääntelyä, minkä lisäksi jätteen kuljetuksia koskevien määräysten perusteluihin on esitetty tarkistuksia. Tarkoitus on, että jätehuoltomääräykset tulevat voimaan päivitettyinä 1.10.2024.

Kuuleminen jätehuoltomääräyksistä

Jätelautakunta asetti päivitettyjen jätehuoltomääräysten ja niiden perustelujen luonnokset nähtäville ajalle 25.3.-22.4.2024. Asiassa varattiin vaikutusmahdollisuudet kuntalaisille ja niille, joiden oloihin päätöksenteolla voi olla huomattava vaikutus.

Päivitettyjen jätehuoltomääräysten luonnoksesta pyydettiin lausunnot alueen kunnilta, kuntien ympäristönsuojeluviranomaisilta ja ELY-keskuksilta. Lausunnonantomahdollisuus varattiin myös kunnalliselle jäteyhtiölle. Mielenpitemien esittämismahdollisuudesta tiedotettiin erikseen kunnan järjestämää jätteenkuljetusta toteuttaville jätteenkuljetusyrityksille sekä alueen kiinteistön omistajia edustaville tahoille (Kiinteistöliitto Itä-Suomi, jätehuoltoviranomaisen tiedossa olevat suurimmat vuokrataloyhtiöt ja alueen omakotiyhdistykset).

Jätehuoltomääräysten päivityksestä saatiin kymmenen lausuntoa. Osa sidosryhmistä kommentoi lisäksi, ettei anna lausuntoa tai ettei muutoksista ole lausuttavaa. Mielenpiteitä ei esitetty.

Lausunnon antoivat seuraavat tahot:

- Nurmeksen kaupunki, ympäristönsuojelu
- Nurmeksen kaupunki, kaupunginhallitus
- Rautalammin kunta, ympäristönsuojelu ja tekninen osasto
- Konneveden kunta, ympäristönsuojelu ja tekninen toimi
- Tuusniemen kunta, tekninen lautakunta
- Tuusniemen kunta, kunnanhallitus
- Tervon kunta, kunnanhallitus
- Vesannon kunta, kunnanhallitus
- Pieksämäen kaupunki, kunnallistekniikka
- Keski-Suomen ELY-keskus



Kaikki lausunnot on koottu liitteenä olevaan yhteenvedoon, minkä lisäksi ne ovat nähtävänä alkuperäisinä kappaleina jätelautakunnan kokouksessa. Yhteenvedoon on koottu myös jätehuollon viranomaispalvelujen vastineet muutosesityksiin.

Keskeisimmät lausunnoissa esitetyt asiat ja niiden huomioon ottaminen määräyksissä

Jätehuoltomääräyksiin esitettyjä muutoksia on pidetty lausunnoissa yleisesti ottaen perusteltuina. Useimmissa kuntien ja niiden ympäristönsuojeluviranomaisten lausunnoissa on todettu, että muutokset vaikuttavat tarpeellisilta, jotta jätteenkuljetukseen liittymättömät kiinteistöt saadaan aikaisempaa tehokkaammin keräyksen piiriin ilman ympäristönsuojeluviranomaisen raskaita ja hitaita valvonnallisia prosesseja. Lisäksi on tuotu esille, että ehdotetulla toimintamallilla kiinteistöjen yhdenvertainen kohtelu toteutuu paremmin ja ns. vapaamatkustajat saadaan osallistumaan tehokkaammin lakisääteisten jätehuoltopalvelujen kustannuksiin. Muutosten on myös katsottu edistävän kierrätystä ja ympäristön siisteyttä.

Tuusniemen kunnan lausunnoissa on painotettu tiedottamisen tärkeyttä. Erityisesti on toivottu sitä, että kunnallinen jäteyhtiö, Jätekkko, tiedottaa biojätteen yhteiskeräysmahdollisuuksista eli kimpoista. Kimpat nostetaan tämän toiveen mukaisesti aina kierrätysvelvoitteista tiedotettaessa esille ja niihin liittymiseen kannustetaan jatkossakin.

Pieksämäen kaupungin lausunnossa on nostettu esille jätehuoltopalvelujen ja niiden kehittämisen tärkeys niin taajamissa kuin haja-asutusalueilla. Jätehuoltomääräysten päivityksellä ei kuitenkaan muuteta jätehuollon palvelutasoa, vaan tämä on määritelty erikseen. Kaupungin lausunnossa on tuotu esille myös toive siitä, että jätteenkuljetusten kalusto olisi sellaista, että haja-asutusalueiden tiestö kestää sen. Lisäksi on esitetty, ettei yleisten teiden varteen yhteiskeräyspisteiden teko ole hyvä ajatus hallittavuuden ja ylläpidon kannalta.

Jätehuoltomääräysten päivityksessä ei ole esitetty muutoksia jätteenkuljetuksia tai yhteiskeräyspisteitä (kimppoja) koskevaan sääntelyyn. Kunnallinen jäteyhtiö, Jätekkko, kilpailuttaa jätteenkuljetuspalvelut keskitetysti alueittain siten, että kuljetukset voidaan hoitaa mahdollisimman kustannustehokkaasti. Alueella käytetään Suomessa yleisesti käytössä olevaa kalustoa. Kaikki haja-asutusalueen tiet eivät kestä kaikissa oloissa jäteautojen painoa. Tällöin lähikiinteistöjen yhteiset kimppa-astiat, jotka sijoitetaan isomman tien varteen, ovat nimenomaan toimivia ratkaisuja. Jätehuoltoviranomaisen tietoon ei ole tullut, että kimpoissa olisi laajasti hallittavuuteen tai ylläpitoon liittyviä ongelmia.

Keski-Suomen ELY-keskuksen lausunnossa on painotettu kiinteistöittäisen jätteenkuljetuksen ensisijaisuutta aluekeräykseen nähden ja ehdotettu, että aluekeräyspisteet rajattaisiin lähtökohtaisesti vain niiden kiinteistöjen käyttöön, jotka sijaitsevat kiinteistöittäisen kuljetusalueen ulkopuolelle. Valtaosa vakituisista asuinkiinteistöistä on liittynyt kiinteistöittäiseen jätteenkuljetukseen ja se on ensisijainen vaihtoehto järjestää jätehuolto. Suurin osa aluekeräyspistettä käyttävistä kiinteistöistä sijaitseekin haja-asutusalueella kiinteistöittäisen jätteenkuljetusalueen ulkopuolella. Aluekeräyspisteiden käytön mahdollisuutta ei kuitenkaan haluta rajata kokonaan pois niissäkään tilanteissa,



joissa kiinteistö sijaitsee kiinteistöittäisellä kuljetusalueella, koska aluekeräys voi palvella kiinteistön tarpeita paremmin kuin kiinteistöittäinen keräys.

Jätehuoltomääräyksiin tehtävillä muutoksilla vahvistetaan kiinteistöittäisen jätteenkuljetuksen ensisijaisuutta suhteessa aluekeräykseen. Liittäminen jätehuoltoon tehdään aikaisempaa laajemmin ja myös tehokkaammin toimittamalla kiinteistöille kiinteistökohtaiset jätteasiat, jotka otetaan säännölliseen tyhjennykseen.

Jätehuoltomääräyksiin esitettyihin päivityksiin ei ole tehty luonnokseen nähden muutoksia lausuntopalautteen pohjalta edellä esitetyin perustein.

Liitteet

Päivitettyjen jätehuoltomääräysten ehdotus 15.5.2024

Päivitettyjen jätehuoltomääräysten perustelut 15.5.2024

Lausunnot jätehuoltomääräysten muutoksista vastineineen

Savo-Pielisen jätelautakunta 21.03.2024 § 3

Valmistelijat / lisätiedot:

ympäristöpäällikkö Saija Pöntinen, puh. 044 718 5066

suunnittelija Hanna Kisonen, puh. 044 718 5667

ympäristöasiantuntija Mirkka Korhonen, puh. 044 718 5065

etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

Päätösehdotus

ympäristöpäällikkö Saija Pöntinen

Jätelautakunta asettaa kunnalliset jätehuoltomääräykset ehdotettuine muutoksineen yleisesti nähtäville. Lautakunta varaa kuntalaisille ja niille, joiden oloihin päätöksenteolla on huomattava vaikutus, mahdollisuuden esittää mielipiteensä asiasta. Määräysmuutokset kohdistuvat erityisesti siihen, miten kunnan järjestämään jätteenkuljetukseen liittyminen toteutetaan kiinteistöillä.

Jätehuoltomääräysten luonnos sekä kuulutus asiasta pidetään nähtävillä jätelautakunnan verkkosivuilla 25.3.-22.4.2024. Kuulutuksessa kerrotaan asian vireillä olosta, tuodaan esille keskeisimmät jätehuoltomääräyksissä muuttuvat asiat ja tiedotetaan vaikuttamismahdollisuuksista. Tieto kuulutuksesta lähetetään sähköisesti kaikkiin jätelautakunnan toimialueen kuntiin, jotta kunnat voivat julkaista linkin siihen omilla verkkosivuillaan. Asiasta ilmoitetaan lisäksi kuulutuksella, joka julkaistaan kuntien ilmoituslehdissä viikolla 13.

Jätehuoltomääräysten luonnoksesta pyydetään lausunnot alueen kunnilta, kuntien ympäristönsuojeluviranomaisilta ja alueen ELY-keskuksilta. Lausunnonantomahdollisuus varataan myös kunnalliselle jäteyhtiölle. Mielipiteen esittämismahdollisuudesta tiedotetaan erikseen kunnan järjestämää



jätteenkuljetusta toteuttaville jätteenkuljetusyrityksille sekä alueen kiinteistön omistajia edustaville tahoille (Kiinteistöliitto Itä-Suomi, jätehuoltoviranomaisen tiedossa olevat suurimmat vuokratyöyhtiöt ja alueen omakotiyhdistykset).

Nähtävillä olon ja kuulemisen jälkeen jätehuoltomääräyksiin tehdään tarvittaessa lausuntojen ja mielipiteiden pohjalta muutoksia. Tämän jälkeen määräysmuutokset tuodaan jätelautakunnalle hyväksyttäväksi.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Selostus

Kunnalliset jätehuoltomääräykset ovat jätelain (646/2011) 91 §:n nojalla annettavia sitovia paikallisia määräyksiä. Ne tarkentavat jätelainsäädännön mukaista sääntelyä paikalliset olosuhteet huomioon ottaen. Jätehuoltomääräysten tarkoituksena on varmistaa toimiva jätehuolto, josta ei aiheudu ympäristö- tai terveyshaittoja. Määräyksillä myös edistetään jätelain mukaista jätehuollon etusijajärjestystä.

Savo-Pielisen jätelautakunta hyväksyi alueella tällä hetkellä voimassa olevat jätehuoltomääräykset 1.12.2022. Tuolloin jätehuoltomääräysten uudistuksella toimeenpantiin jätelainsäädännön kiristyneet kierrätettävien jätteiden erilliskeräysvelvoitteet ja sovitettiin velvoitteet paikallisiin olosuhteisiin. Samalla päivitettiin mm. jäteastioiden tyhjennyksiä, kompostointia sekä saostus- ja umpisäiliölietteiden jätehuoltoa koskevia säännöksiä. Uudistetut määräykset tulivat voimaan 1.1.2023.

Uudistettujen jätehuoltomääräysten myötä kierrätettävien jätteiden keräysvelvoitteet ovat laajentuneet alueella ja tulevat edelleen laajenemaan. Sääntelyn toimeenpanosta on saatu alueella jo jonkin verran kokemuksia. Koska velvoitteiden laajentuminen perustuu valtakunnalliseen sääntelyyn, on samansuuntaisia muutoksia toteutettu myös muiden jätehuoltoviranomaisten toimialueilla. Joillakin alueilla kierrätettävien jätteiden erilliskeräysvelvoitteet ovat tulleet voimaan aikaisemmin, ja näiltä alueilta on saatu laajemmin kokemuksia sääntelyn soveltamisesta.

Saatujen kokemusten pohjalta jätehuoltomääräyksiin ehdotetaan muutoksia liittyen siihen, miten kiinteistöt liitetään kunnan järjestämään jätehuoltoon. Sääntelyä esitetään muutettavaksi niin sekajätettä kuin kierrätettäviä jätteitä koskien. Lisäksi tarkennetaan jäteastioita koskevaa sääntelyä. Samalla tehdään vähäinen muutos kompostointia koskevaan sääntelyyn. Jätehuoltomääräysten perusteluja muutetaan vastaamaan uutta sääntelyä, minkä lisäksi jätteen kuljetuksia koskevien määräysten perusteluihin esitetään tarkistuksia.

Liittyminen kunnan järjestämään jätteenkuljetukseen

Voimassa olevien jätehuoltomääräysten 6 §:n mukaan liittyminen kunnan järjestämään jätteenkuljetukseen on hoidettava kiinteistökohtaisella jäteastialla tai lähikiinteistöjen yhteisellä kimpapajäteastialla. Omakotitaloille, paritaloille ja vapaa-ajan asunnoille on lisäksi tarjolla sekajätteen (ja paikoin myös biojätteen) keräykseen aluekeräyspisteitä. Aluekeräyspisteet ovat palvelleet haja-



asutusalueiden ja muiden taajamien kuin Kuopion keskeisen kaupunkialueen kiinteistöjä.

Tähän saakka ne taajamissa sijaitsevat asuinkiinteistöt, jotka eivät ole järjestäneet kaikkien vaadittavien jätelajien keräystä ja joita ei ole voitu liittää aluekeräyspisteen käyttäjiksi, on tullut liittää kunnalliseen jätehuoltoon ympäristönsuojeluviranomaisen toimenpitein. Jätehuoltoviranomaisen kehotusten jälkeen näiden kiinteistöjen tiedot on siis siirretty kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle valvontatoimenpiteitä varten.

Ympäristönsuojeluviranomaisella on käytettävissään hallintopakkomenettely, jonka avulla kiinteistön haltija voidaan velvoittaa liittymään jätehuoltoon esimerkiksi sakon uhalla. Tämä prosessi on hallinnollisesti raskas ja hidas.

Aikaisemmin kunnan ympäristönsuojeluviranomaisille siirtyvien kohteiden määrä on ollut hyvin rajallinen. Kun muovi- ja lasipakkausten sekä metallin erilliskeräys on laajentunut vähintään viiden asuinhuoneiston taloyhtiöihin, on nyt paljon enemmän niitä kohteita, joilla on puutteita jätteenkeräyksessä. Nykyisellä sääntelyllä valvontatoimenpiteitä vaativien kiinteistöjen määrä tulee kasvamaan huomattavasti edelleen, kun biojätteen erilliskeräysvelvoite laajenee. Syksyllä 2024 biojätteen keräys tai kompostointi on oltava kaikilla asuinkiinteistöillä Kuopion keskeisellä kaupunkialueella, Pieksämäen kaupunkialueella sekä Siilinjärven keskustaajamassa ja Vuorela-Toivala-taajamassa. Tällä hetkellä noin 5 200 asuinkiinteistöltä puuttuu näissä taajamissa biojätteen keräys tai kompostointi. Muilta alueilta saatujen kokemusten pohjalta on arvioitu, että niitä kiinteistöjä, jotka eivät liity keräykseen jäteyhtiön yhteydenottojen ja jätehuoltoviranomaisen kehotusten myötä, tulee olemaan vähintään 800 kappaletta, mutta määrä voi olla myös pitkälti yli 1 000 kappaletta.

Kuntien ympäristönsuojeluviranomaisten kanssa on alkuvuoden 2024 aikana keskusteltu jätehuollon seurantaan ja valvontaan liittyvien toimintaprosessien tehostamisesta. Ympäristönsuojeluviranomaisten edustajat ovat todenneet liittymättömien kiinteistöjen siirtämisen hallintopakkoprosessiin nyky muodossaan mahdottomaksi, kun otetaan huomioon, että prosessi tulisi käynnistää vähintään useilla sadoilla kiinteistöillä. Tämän vuoksi jätehuoltomääräyksiin esitetään muutoksia kunnan järjestämään jätehuoltoon liittymistä koskevaan sääntelyyn. Esitettävät muutokset mahdollistaisivat jatkossa sen, että ne kiinteistöt, jotka eivät kirjallisista liittymispyynnöistä ja -kehotuksista huolimatta huolehdi liittymisvelvoitteistaan, liitetään kiinteistöittäisen jätteenkuljetuksen asiakkaaksi jätelain ja jätehuoltomääräysten velvoittamina.

Jatkossa kerros- ja rivitalojen sekä taajamissa sijaitsevien omakotitalo- ja paritalojen sekä muiden vakituisten asuinkiinteistöjen jätehuoltoon liittäminen esitetään toteutettavaksi siten, että Jätekuukko toimittaa kiinteistöille jätehuoltomääräysten edellyttämät jäteasiat, jos kiinteistön haltija ei kehotusten myötä itse ilmoita liittymistapaa. Kiinteistön haltijalle ilmoitetaan etukäteen kirjeitse kiinteistön liittämisestä kiinteistöittäiseen jätteenkuljetukseen. Kirjeessä kerrotaan liittämisen perusteet sekä tiedotetaan kiinteistön palveluista ja maksuista. Kiinteistökohtaiset jäteasiat palvelevat parhaiten kiinteistön asukkaiden jätehuollon järjestämistä. Vapaa-ajan asunnot ja taajamien ulkopuolella sijaitsevat omakotitalot ja paritalot liitetään kuitenkin jatkossakin jo



nykyisin käytössä olevan toimintatavan mukaisesti jätehuoltoon aluekeräyspisteiden kautta, jos kiinteistön haltija ei muuta ilmoita.

Jätehuoltoon liittäminen jätelain ja kunnallisten jätehuoltomääräysten nojalla on mahdollista, sillä kunnan järjestämään jätehuoltoon liittymisestä ei tehdä erillistä sopimusta. Maksut perustuvat jätehuoltoviranomaisen hyväksymään julkisoikeudelliseen jätetaksaan. Kuntalaisten yhdenvertaisen kohtelun varmistamiseksi ja erityisesti kunnan ympäristönsuojeluviranomaisten hallinnollisen taakan vähentämiseksi on perusteltua, että lähtökohtaisesti kaikki kiinteistöt liitetään jätehuoltoon ilman hallintopakoprosessia. Ainoastaan siinä tapauksessa, ettei kiinteistölle voida toimittaa jäteastioita esimerkiksi puutteellisen keräyspaikan vuoksi, eikä kiinteistöä voida liittää myöskään aluekeräyspisteeseen, tarvitaan valvontaviranomaisen toimenpiteitä. Ympäristönsuojeluviranomainen voi velvoittaa kiinteistön haltijan järjestämään jätehuoltomääräysten mukaisen keräyspaikan kaikkia tarvittavia jäteastioita varten.

Jätehuoltomääräyksiin esitettävät muutokset mahdollistavat aiempaa tehokkaamman jätelain ja jätehuoltomääräysten toimeenpanon koskien jätehuoltoon liittymistä ja erilliskeräysvelvoitteiden noudattamista. Asian valmistelussa on hyödynnetty Suomen Kuntaliiton vuonna 2022 julkaisemaa opasta jätehuoltomääräysten laadintaan, Kuntaliiton lakimiehen ohjeita sekä kokemuksia muilta toimialueilta.

Kompostointi

Niillä alueilla, joille tulee voimaan biojätteen erilliskeräysvelvoite, voi veloitteen korvata kompostoimalla biojätteen. Muillakin alueilla biojätteen kompostointi on suositeltavaa, mutta määräyksissä ei ole asetettu biojätteen kompostoinnille mitään kaikkia kiinteistöjä koskevaa veloitetta. Jätehuoltomääräysten 17 §:n mukaisia kompostointisääntelyn periaatteita ei esitetä muutettavaksi, mutta sääntelyyn esitetään pientä lisäjoustoa liittyen yhteiskompostorien käyttöön.

Nykyisten määräysten mukaan kompostori voi olla 2–5 lähikiinteistön yhteinen. Säännöstä esitetään muutettavaksi niin, ettei kimplakompostorin käyttäjämäärää sidota näin tiukasti. Jatkossa kompostori voi olla useamman lähikiinteistön tai huoneiston yhteinen, kunhan käsittely on jätelain mukaisesti pienimuotoista. Tyypillisesti yhteinen kompostori toimii hyvin pienillä, korkeintaan kymmenen asuinhuoneiston taloyhtiöillä taikka muutamalla omakotitalolla. Riittävästä kompostoritulavuudesta on aina huolehdittava, kun useat taloudet kompostoivat yhdessä.

Jäteastiat ja niiden täyttäminen

Jäteastioita koskien jätehuoltomääräysten 21–24 §:ssä säännellään sitä, millaisia jäteastioita kiinteistöllä voidaan käyttää jätteiden keräykseen, miten jäteastiat saadaan täyttää ja miten ne on tyhjennettävä. Lähtökohtaisesti kiinteistön haltija valitsee itse, minkä kokoiset jäteastiat sopivat parhaiten kiinteistön tarpeisiin ja tilaa jäteastiat kiinteistölle Jätekulolta. Kiinteistön haltija myös ilmoittaa, millä jätehuoltomääräysten mukaisella tyhjennysvälillä jäteastiat tyhjennetään.



Jos kiinteistön haltija ei itse tilaa jäteastioita, mutta kyseessä on jätehuoltomääräysten mukaisesti kiinteistöittäiseen jätteenkuljetukseen liitettävä kiinteistö, kunnallinen jäteyhtiö toimittaa kiinteistölle jäteastiat suhteuttaen niiden koon kiinteistöllä syntyvään jätemäärään, keräyspaikan kokoon ja määräysten mukaisiin mahdollisiin tyhjennysväleihin. Vaikutusta voi olla myös jätteenkuljetusreiteillä eli miten usein tyhjennykset on mahdollista kiinteistölle tarjota.

Jos kiinteistön haltija ei muuta ilmoita, omakotitaloille toimitetaan biojätteen ja sekajätteen keräykseen pienin mahdollinen jäteastia (140 litraa) ja lähtökohtaisesti jäteastia tyhjenetään pisimmällä mahdollisella tyhjennysvälellä – näin myös jätemaksut pysyvät mahdollisimman pieninä. Jos kuitenkin ilmenee, ettei jäteastiatilavuus ole riittävä, tyhjennysväliä tiennetään. Taloyhtiöille jäteastiat toimitetaan niin, että otetaan huomioon asuntomäärä ja asukkaiden määrä sekä keräyspaikan koko. Biojätteelle toimitetaan 140–240 litran jäteastia, sekajätteen sekä muovi- ja kartonkipakkausten keräykseen 240–660 litran jäteastia sekä lasipakkauksille ja metallille 140–240 litran jäteastia.

Jätteiden tulisi aina mahtua jäteastioihin. Jätehuoltomääräyksiin tarkennetaan sitä, että jätteet on laitettava jäteastiaan siten, että kannen saa suljettua; jäteastian ulkopuolelle jätettä saa jättää vain poikkeuksellisesti. Jäteastian täyttämässä on otettava huomioon myös painorajat. Painorajat on asetettu jäteastioiden toimivan siirron turvaamiseksi ja jätteenkuljettajien työturvallisuuden varmistamiseksi. Etenkin biojätteen keräyksessä painoraja voi ylittyä, vaikkei astia olisi ylittänyt.

Voimassa olevissa jätehuoltomääräyksissä on säädelty, että käsin siirrettäväksi tarkoitettuihin korkeintaan 240 litran jäteastioihin saa laittaa jätettä enintään 40 kg. Tätä suurempiin jäteastioihin eli käytännössä 360 ja 660 litran jäteastioihin jätettä saa laittaa enintään 60 kg. Jätehuoltoviranomainen on saanut asiakkailta palautetta siitä, että pienimmille jäteastioille asetettu painoraja on liian alhainen. Tämän vuoksi kunnallinen jäteyhtiö on keskustellut kunnan järjestämää jätteenkuljetusta toteuttavien urakoitsijoiden kanssa painorajan tarkoituksenmukaisuudesta.

Jätteenkuljetusyrittäjät pitävät painorajoja tärkeinä. Kyseessä olevat painorajat on esitetty Suomen Kuntaliiton jätehuoltomääräysten laadintaoppaassa esimerkinomaisina painorajoina, ja ne ovat käytössä useilla alueilla. Vaikka painorajoja ylittäviä jäteastioitakin tyhjenetään, painorajat antavat jäteastioiden käyttäjille vähintäänkin viitettä siitä, millaisia määriä jätettä jäteastioihin voidaan laittaa. Ne siis ohjaavat käyttämään jäteastioita oikein. Tämän vuoksi jäteastioiden painorajoja ei esitä nyt muutettavaksi.

Jätteiden keräys ja kuljetus

Jätehuoltomääräysten 27 §:ssä on asetettu jätteenkeräyspaikalle vaatimuksia, joilla varmistetaan toimiva ja turvallinen jätteiden keräys ja kuljetus. Määräysten mukaan tienpitäjä vastaa mm. siitä, että tie kestää jäteauton painon. Aiemmin jätehuoltomääräysten perusteluihin on ollut kirjattuna jäteauton keskimääräisen painon vaihteluväli (18–26 tonnia), mutta nyt perusteluissa todetaan selkeyden



vuoksi jäteauton maksimipaino. Täysi jäteauto voi painaa jopa 30 tonnia. Lisäksi jäteauton ajoväyliä koskevat metrimääräiset ohjeistukset on päivitetty vastaamaan Rakennusteollisuuden ohjekorttia RT 103638 "Asuinkiinteistöjen jätehuolto" (9/2023).

Vaikutusten arviointi

Vaikutukset ihmisiin

Jätehuoltomääräyksissä ei aseteta nyt uusia velvoitteita jätteiden keräykseen, vaan muutetaan sitä, miten keräysvelvoitteet toimeenpannaan. Keskeisin muutos on se, että jäteastiat toimitetaan useissa tapauksissa kiinteistöille, vaikka kiinteistön haltija ei niitä itse tilaa. Sääntelymuutos on positiivinen asukkaiden tasapuolisen kohtelun näkökulmasta: kiinteistön haltijat eivät saa jatkossa etua siitä, että he viivyttävät jätehuoltoon liittymistä, kun jäteastiat toimitetaan kiinteistölle riippumatta kiinteistön haltijan aktiivisuudesta. Etenkin ne, jotka huolehtivat velvoitteista omatoimisesti, kokevat todennäköisesti tämän sääntelymuutoksen positiivisena. Ne, jotka kokevat jätteiden erilliskeräyksen turhana, pitävät todennäköisesti muutosta negatiivisena. Hallintopakkomenettelyn kautta lopputulos olisi kuitenkin loppujen lopuksi sama eli keräysvelvoitteet on kuitenkin jollakin tavalla toteutettava.

Vaikutukset ympäristöön

Erilliskeräysvelvoitteiden tehokkaammalla toimeenpanolla voidaan vaikuttaa ympäristöön positiivisesti. Kiinteistöiltä erilliskerätyt kierrätettävät jätteet ohjautuvat materiaalihyötykäyttöön, ja jätteiden lajittelu on yleensä toimivinta silloin, kun keräys on järjestetty kiinteistökohtaisesti.

Vaikutukset yrityksiin

Jätehuoltomääräysten tarkistuksilla on vaikutusta lähinnä kunnan järjestämää jätteenkuljetusta toteuttaviin yrityksiin. Jätehuoltomääräysten muutokset koskevat vain kuntavastuullista jätehuoltoa, joten muihin yrityksiin vaikutuksia ei ole.

Kun kiinteistölle toimitetaan jäteastiat ilman kiinteistön haltijan tekemää tilausta, on mahdollista, ettei jäteastioita käytetä kiinteistöllä oikein tai jätteenkeräyspaikkaa ei ylläpidetä jätehuoltomääräysten mukaisesti. Tämä voi hankaloittaa jäteauton kuljettajien työtä, millä voi olla lievästi negatiivinen vaikutus jätteenkuljetusyrityksiin. Jotta näitä vaikutuksia voidaan vähentää, useissa tapauksissa kiinteistöittäinen jätteenkuljetus voidaankin päättää ja siirtää kiinteistö aluekeräyspisteen käyttäjäksi. Jos tämä ei ole mahdollista, voidaan tarvita valvontaviranomaisen toimenpiteitä.

Vaikutukset kuntiin

Jätehuoltomääräysten muutoksilla on positiivinen vaikutus kuntiin, sillä muutoksella rajataan kunnan ympäristönsuojeluviranomaisille siirtyvien valvontakohteiden määrää. Ilman muutosta valvontaviranomaisille siirtyisi hoidettavaksi vähintään satojen kiinteistöjen liittäminen kunnan järjestämään



jätteenkuljetukseen koskien kierrätettävien jätteiden keräystä. Muutosten myötä valtaosa näistä tapauksista saadaan hoidettua Jätekukon ja jätehuoltoviranomaisen toimenpitein.

Liitteet



6

Tiedonannot 30.5.2024

Savo-Pielisen jätelautakunta 30.05.2024
2049/14.06/2024

Valmistelija / lisätiedot:
Mari Karttunen, puh. 044 718 5068
etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

Päätösehdotus ympäristöpäällikkö Saija Pöntinen

Jätelautakunta merkitsee asiat tiedoksi.

Päätös

Selostus

2049/2024 Luettelo viranhaltijapäätöksistä ajalta 9.3.- 20.5.2024

Liitteet

Viranhaltijapäätökset ajalta 9.3.-20.5.2024 (jaetaan lautakunnan jäsenille)